

Natuurlijk
Delfland

SAMEN VOOR DE NATUUR

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 276
14 januari 2025

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

28 maart, 20.00 – 22.00 uur, Ledenvergadering

Dus niet op 27 februari.

De penningmeester lukt het niet om de cijfers voor die tijd rond te krijgen.

Jaarthema 2025: Volop leven na de dood

Soort van het seizoen: regenworm

Kijk in januari tot en met maart uit naar regenwormen en meld deze via natuurlijkdelfland@knnv.nl. Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden. Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema: "Volop leven na de dood". Leven en dood zijn natuurlijke gegevens in de natuur. Met elkaar vormen ze een kringloop, geboren worden, groeien, voortplanten en sterven. Bijvoorbeeld een zaadje van een plant ontkiemt en groeit via het ontwikkelen van wortels, stengels, bladeren en bloemen. In de bloemen ontstaan weer zaden, deze verspreiden zich en de plant gaat na kortere of langer tijd dood.

Aanvulling op de Soort van het seizoen waarneming in Nieuwsbrief 275

De **regenworm** die vorige week over mijn ruit kroop, blijkt een **vierhoekworm** te zijn (met dank aan de admin van waarneming.nl), een algemene soort, die voor komt in zeer vochtige grond, in voedselrijke graslanden en langs oevers van bijna alle wateren.

Vierhoekworm - *Eiseniella tetraedra* is van alle andere soorten te onderscheiden doordat de goed zichtbare mannelijke porie zich op segment 13 bevindt. Alle andere soorten hebben deze porie op segment 15. De bruine kleur en het vierkantige achterlijf zijn ook typisch (Aukje Gjaltema/ admin van waarneming.nl)

10 januari, **regenwormen** in de Tuin voor Dieren, Vlaardingen

Bij het poten van de planten bij de Tuin voor de Dieren werden ook wormen gesignaleerd (Alex Koppert).

12 januari, nu overal te zien tussen het gras: **wormenhoopjes**,
Aukje Gjaltema

Maak van de Boshhoek géén Bouwhoek!

Gezien de gevaarlijke gemeentelijke plannen met de Boshhoek ondersteunen wij van harte de actie **Behoud de Boshhoek. Steun de petitie!**, [klik hier](#)

Vroege Vogels besteedde aandacht aan deze actie, terugluisteren? [Klik hier](#) en start bi tijd = 1 uur en 12 minuten

Nieuwjaarsreceptie

Het was weer een heel gezellige en inspirerende bijeenkomst. Ondine had de doorlopende presentatie gemaakt en vertelde over het afgelopen jaar en de ideeën voor 2025. Haar praatje komt in Veldbericht en de powerpoint op de website. De foto's lieten onze activiteiten zien en de waarnemingen die in de Nieuwsbrief waren opgenomen. Geert vertelde over de ontwikkelingen van de naam van de afdeling en het logo.

Paddentrek: Helpers gevraagd!

Natuurlijk Delfland is voor 2025 op zoek naar 250 volwassenen die willen helpen bij de jaarlijkse paddentrek.

Er zijn in 25 overzetlocaties in:

- Delfland: Monster, Maasland, Den Hoorn, Delft, Delfgauw, Pijnacker, Nootdorp, Ypenburg en Leidschenveen.

- Waterweg: Hoek van Holland, Maassluis, Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam-Noord.

Op deze locaties zullen tussen begin februari en begin april weer vele padden, kikkers en salamanders van hun winterverblijf (in tuinen en ander groen) naar hun voortplantingsplaats trekken (water). Dit gebeurt na zonsondergang. Daarbij moeten ze drukke verkeerswegen over. Om te voorkomen dat ze hierbij worden doodgereden zoeken wij mensen die een avond in de week van ca. 19.00 tot max 22.00 uur deze dieren veilig naar de overkant willen brengen.

[Klik hier](#) voor meer informatie. Opgeven voor deze regio bij Geert van Poelgeest 06 - 33 00 17 42 of per email NatuurlijkDelfland@knnv.nl

Abtswoudsepark wordt meer biodivers

De Delft gemeente heeft in september 2025 toestemming gegeven om het park meer biodivers te maken. Na positieve afronding van het nu lopende bodemonderzoek, zullen er zo vroeg mogelijk in het nieuwe jaar graafwerkzaamheden worden gestart en extra paden worden aangelegd. Er zullen machines aan het werk gaan om de basis te leggen voor een voedselbospad met fruitbomen en een bloeiende waterpartij. Aan de noord-oost zijde van het park tussen basketbalveld en de Abtswoude komt een prachtige bloemen- en vlindertuin met verhoogde borders, een bijenburcht en een kruidenspiraal.

Het is een initiatief, geboren uit een groep omwonenden. Dit wordt ondersteund vanuit de samenwerkingsovereenkomst tussen de Bewonersvereniging Heel Tanthof Delft (BHTD) en Natuurlijk Delfland. Zie foto Team Abtswoudsepark biodivers. Na diverse bewonersbijeenkomsten in het wijkcentrum de Hofstee en bezoeken aan Beheer Openbare Ruimte van de gemeente, is het dan bijna zover

14 januari, 19.00 uur – 21.00 uur, informatiebijeenkomst “Zie ze vliegen” in Wijkcentrum Hooge Hasta, Hastastraat 5, 2672 HC Naaldwijk

De toegang is gratis en aanmelden hoeft niet. Natuurlijk Westland zorgt voor de koffie en thee. Hier wordt het Project Bescherming dakbroeders en vleermuizen gepresenteerd. Met dit project worden de Westlandse gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen geholpen. Want hun voortbestaan staat sterk onder druk.

Dec. 2024 A. J. van Maasland

STOER

Dag vrolijke huismus

eindeloze kwebbelaar, mensenvriend

jij moet weg, géén nestplek meer voor jou

nooit meer tjiip, tjiip, tjiip

Dag gierzwaluw

jij brenger van lentevreugd

acrobaat van de lucht, spectaculaire

vlieger, dakduiker, magisch ruimtedier

voortaan mag ook jij niet meer

wonen in ons huis

Dag vleermuis, onvermoeibare

onmisbare, hulp, muggenvanger |

nachtelijke fladderaar

Dag vogels, dag dieren, dag insecten,

dag blije bloemen, dag al wat leeft

Dag, Dag, Dag, leefbare mooie toekomst

Dag biodiversiteit en dag mooie wolf en

bloemetjes, vlinders en beestjes

Dag kinderen, voor jullie rest

een leven zonder vrolijke vriendjes

Want minister Mona Keijzer die van BBB

wil de dieren niet meer om ons heen

En dat vindt ze o zo

STOER

De avond biedt informatie over de gierzwaluw, de huismus en vleermuizen en hun leven in Westland, geeft inspiratie voor eenvoudige hulpacties met groot effect. Ook wordt er uitleg gegeven over het belang van het plaatsen van nest- en verblijfkasten. De aanwezigen kunnen hun huis of gebouw aanmelden om een kast te plaatsen. Indien een plek geschikt is, wordt de kast door Natuurlijk Westland opgehangen. Daar zijn geen kosten aan verbonden. Dit aanbod is uitsluitend voor huizen en gebouwen in de gemeente Westland.

Een kenmerk van gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen is dat het soorten zijn, die bij elkaar in een groep leven. Ze leven in een kolonie en niet solitair. Zij hebben daarbij onze huizen en gebouwen nodig om hun jongen groot te brengen en/of veilig te zijn tijdens hun slaap. Deze actie wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeente Westland.

16 januari, 11.30 – 14.00 uur, aanspoelsels op het Groene strand, Ter Heijde

Verzamelen: Strandopgang Molenslag Ter Heijde

We gaan op zoek naar schelpen en aanspoelsels als krabben, zeesterren en wier. We lopen langs de zee heen en terug wat verder op het strand. Na afloop bekijken we de vondsten met elkaar in een strandtent met koffie of iets anders.

Info en aanmelden Natuurlijk Westland natuurlijkwestland@knnv.nl

Deze activiteit is een onderdeel van het project Groene Strand om de natuur op het strand meer kans te geven en meer daarvan kennis te maken.

16 januari, schelpen en aanspoelsels, Monster

Verzamelen om 11.30 uur bij Strandopgang Molenslag, Ter Heijde, bij de fietsenstalling.

We gaan op zoek naar schelpen en aanspoelsels als krabben, zeesterren en wier. We lopen langs de zee heen en terug wat verder op het strand. Na afloop bekijken we de vondsten met elkaar in een strandtent met koffie of iets anders.

Let op nieuw mailadres! Info en aanmelden: medewerker@delfland.knnv.nl

18 januari, 10.00 – 12.30 uur, wilgenknotten

Natuurlijk Delfland knot op de volgende plekken: Abtswoude, Biesland, Maasland, Rijswijk, TU-wijk, Vlaardingen en Westland.

Geef je op via natuurlijkdelfland@knnv.nl en vraag om een aanmeldingsformulier. Het is heerlijk om met een groep de wilgen te knotten, de wind in je haren te voelen, de zaag door het hout te horen en te voelen. In de pauze met elkaar gezellig kletsen.

Nieuwe mensen krijgen uiteraard en instructie hoe je veilig wilgen knot. Voor gereedschap, koffie en koek wordt gezorgd Trek wel stevige schoenen en kleding aan. Bij regen of te harde wind gaat het niet door.

9 februari, 14.00 – 16.00 uur, lezing Hommels, Delft

Tijdens deze lezing zal Dominic Dijkshoorn van EIS Kenniscentrum Insecten vertellen over hommels. Onderwerpen als levenswijze, ecologie, bedreigingen en herkenning van 'onze' soorten zullen aan bod komen. Wist je dat er bijvoorbeeld 21 soorten hommels in Nederland voorkomen, waarvan meer dan de helft recent nog in Delfland gezien is? Als laatste komt aan bod wat jij kunt doen om hommels te helpen beschermen.

Aanmelden via educatie@delfland.knnv.nl

Kom naar de Rotterdamseweg 394 in Delft (Single Quantum B.V.) De inloop is vanaf 13.45 uur,

Elke donderdag 11.05 uur, omroep Delft

Geert beantwoordt vragen over Natuurlijk Delfland. Luister mee [klik hier](#)

Landelijke Nieuwsbrief

Onze landelijke vereniging geeft een Nieuwsbrief uit.

Als je deze wilt ontvangen ga naar <https://knnv.nl/>

Rol naar beneden en vul na deze regel je gegevens in:

Op de hoogte blijven? Schrijf je nu in!

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Tuintip

Hoe dek je planten af in de winter?

Als het zowel overdag als 's nachts vriest dan dek je de plant best af met een vliesdoek. Rotting komt voor bij koud weer en een hoge grondwaterstand. Planten die van een goed gedraineerde grond houden worden beter op een hoger gelegen stuk in de tuin geplant.

Sterrenhemel**dinsdag 14 januari**

05.22: De Maan staat op slechts 28' ten oosten van Mars (-1,4m), in het sterrenbeeld Tweelingen. De dichtste nadering van deze nauwe samenstand vindt om 05.22 plaats, bij ons op een hoogte van 35° boven de horizon, in het westen en is dus goed te zien. De Maan is voor 100% verlicht.

18.22: Callisto in conjunctie met Jupiter. Callisto is in bovenconjunctie met Jupiter. De satelliet beweegt vanaf de Aarde gezien achter Jupiter langs, maar wordt niet bedekt. Callisto staat 4,8" ten noorden van Jupiters noordpool.

donderdag 16 januari

03.39: Mars is in oppositie met de Zon. Voor een waarnemer op Aarde staat de planeet tegenover de Zon aan de hemel. Als gevolg daarvan komt Mars op rond zonsondergang en gaat rond zonsopkomst weer onder. De planeet is hierdoor vrijwel de gehele nacht te zien. Daarnaast staat hij relatief dicht bij de Aarde, zodat hij helder en groot lijkt. Dit zijn ideale omstandigheden om Mars waar te nemen. Mars is gemakkelijk met het blote oog te herkennen aan de hemel, als een heldere, roodachtige "ster". Het beeld door een verrekijker levert een klein schijfje op.

vrijdag 17 januari

17.56: Vanavond is een overgang van de Jupitermaan Europa en van Europa's schaduw over de planeetschijf van Jupiter volledig waar te nemen. Om 17.56 uur zien we het begin van de overgang op het moment dat Europa de schijf van Jupiter betreedt, en duurt tot 22.21 uur, op het moment dat Europa's schaduw het Jupiteroppervlak weer verlaat. Tussen beide gebeurtenissen in is waar te nemen hoe Europa's schaduw de schijf van Jupiter betreedt (19.47 uur) en Europa de schijf van Jupiter weer verlaat (20.28 uur).

zaterdag 18 januari

18.07: Venus staat 2,2° ten noordwesten van Saturnus (+1,1m), in het sterrenbeeld Waterman. De dichtste nadering vindt om 18.07 plaats, bij ons op een hoogte van 25° boven de horizon, in het zuidwesten. De helderheid van Venus is nu -4,6m.

21.02: In de nacht van 18 op 19 januari is een overgang van de Jupitermaan Io en van Io's schaduw over de planeetschijf van Jupiter in zijn geheel te zien. Om 21.02 uur zien we het begin van de overgang op het moment dat Io voor de Jupiterschijf verschijnt, en eindigt om 0.12 uur, wanneer Io's schaduw de Jupiterschijf weer achter zich laat. In de tussentijd is te zien hoe Io's schaduw de schijf van Jupiter betreedt (21.59 uur) en Io de schijf van Jupiter weer verlaat (23.13 uur).

zondag 19 januari

15.12: Mercurius is in het aphelium van zijn baan. De afstand tot de Zon is nu groot en bedraagt 0,467AE, ofwel 69,818 miljoen km. Een waarnemer op Mercurius ziet de schijnbare diameter van de Zon ongeveer 2,1 maal zo groot als een waarnemer op Aarde, en de planeet ontvangt circa 4,4 maal meer licht en warmte van de Zon dan de Aarde.

21.31: Tussen 21.31 en 4.59 uur (20/01) nemen we alle grote Jupitermanen ten oosten van de planeetschijf waar. In toenemende afstand van de planeet staan Io, Europa, Ganymedes en Callisto. Jupiter staat op een hoogte van 36° boven de westelijke horizon. De Zon staat 58° onder de horizon en het is donker.

maandag 20 januari

01.18: De ster 25 Virginis, een ster van magnitude +5,9 in het sterrenbeeld Maagd, wordt bedekt door de Maan. Om 01.18 wordt de ster bedekt door de verlichte maanrand en om 01.48 komt deze weer tevoorschijn van achter de onverlichte rand. Bij het begin van de bedekking staat de Maan te Utrecht 13° boven de horizon, bij het einde.

04.29: De Galileïsche maan Europa staat 16,9" ten noorden van Ganymedes. Jupiter staat op een hoogte van 7° boven de westnoordwestelijke horizon. Een waarnemingsplaats met een vrije blik op de horizon is hierdoor noodzakelijk. Voor het waarnemen van de Galileïsche manen is een goede, stabiele verrekijker genoeg.

19.39: In de nacht van 20 op 21 januari is een overgang van de Jupitermaan Ganymedes en van Ganymedes' schaduw over de planeetschijf van Jupiter in zijn geheel waar te nemen. Om 19.39 uur zien we het begin van de overgang op het moment dat Ganymedes de schijf van Jupiter betreedt, en duurt tot 1.56 uur, op het moment dat Ganymedes' schaduw de Jupiterschijf weer achter zich laat.

Groene winkel

Onder andere het verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Handboek Permacultuur

Voor een tuin vol leven en een smakelijke oogst door Julie Bernier. Prijs € 32,95
uinieren in harmonie met de natuur.

Dit praktische, eenvoudige en toegankelijke handboek nodigt je uit om je te verdiepen in de bodem. Met permacultuur boots je een natuurlijk ecosysteem na, waarin verschillende planten elkaar versterken.

Zo maak je, in samenwerking met de natuur, een veerkrachtige en bijna zelfvoorzienende tuin, die niet veel water en onderhoud nodig heeft. Permacultuur bevordert bovendien de biodiversiteit en de bodemgezondheid.

Beginner of ervaren (moes)tuinier, met alle praktische voorbeelden kun je direct zelf aan de slag!

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

6/1, gele morgenster in bloei, Tanthof, Delft, Aukje Gjaltema

Een echte zomerbloeiër, maar toch nu in bloei: de gele morgenster. Ik vond hem op de route waar ik net een paar dagen eerder de eindejaarsplantenjacht had gedaan, maar heb 'm toen over het hoofd gezien.

7/1, storm was te zwaar voor deze boom, bij Kabouterpad, Kerkpolder, Delft, Bruun van der Steuijt

7/1, zwam op omgewaaide boom, bij Kabouterpad, Kerkpolder, Delft, Bruun van der Steuijt

7/1, aalscholver, Kanaalweg, Delft, Bart Hendriks

9/1, ondergaande zon, Tanthofkade richting Vlaardingen, Lia Claus

9/1, ondergelopen land, Tanthofkade, Lia Claus

12/1 8.00 uur, bijna volle maan, richting Kerkpolder, Delft, Lia Claus

10/1, **aardsterren** in boomspiegel, Den Hoorn, Esther valk

7/1, **smienten** >100, Kralingerpad, De Lier, Alex Koppert

Dinsdagmiddag in een sloot haaks op het Kralingerpad tussen Maasland en De Lier een samenschooling van meer dan 100 smienten. Op de foto in de sloot en linksboven in het weiland.

8 januari, **ijsvogel**, Den Hoorn, Esther Valk

12 januari, gisteravond, al in bed liggend, buiten zomaar een **bosuil** horen roepen, Aukje Gjaltema.

Jos op pad, week 1, Jos van Koppen

Op 6 januari ben ik onderweg tussen Delft en Delfgauw getuige geweest van een schapentraining langs de Noordeindseweg vlakbij het Virulypad. Met hond en fluitsignalen werden de schapen 'tot de orde geroepen' [= bij elkaar gehouden]. Verder heb ik foto's gemaakt van planten in de berm aan de kant van het smalle fietspad langs de Pijnackerse Vaart. Doorgegeven aan waarneming.nl . Frappant was dat een kiemplant voor 100 % herkend werd als **kluwenhoornbloem** .

Schapentraining

kluwenhoornbloem

dooiermos

Als korstmoss op een **linde** zag ik **dooiermos**. Verder heb ik ook mijn route langs de A13 gelopen en trof daar o.a. **bosrank [clematis]**, **broodboom**, **halsbandparkiet** en **akkervergeetmijnietje** aan.

bosrank

broodboom

halsbandparkieten

akkervergeetmijnietje

Verder ook nog een aantal andere soorten - zie de lijst op waarneming.nl - waarbij ik ontdekte dat achter de waarneming met een 'wereldbol' verschillende classificaties aangegeven kunnen worden zoals: exoot, ingeburgerd, incidentele invoer.

TERUGBLIK: Activiteiten

Rapport Muurflora Delft 2024

Natuurlijk Delfland monitort de muurflora in Delft centrum en de TU-wijk al sinds 1991 om de 5 jaar. Gezegd kan worden dat de muurflora het goed doet en een robuust voorkomen heeft. Bij het begin van de inventarisaties in 1989 waren het aantal soorten en aantallen muurplanten beperkt. Daarna is een enorme groei waar te nemen tot 2014. De trend vlakkt nu af met mogelijk enige krimp mogelijk door de recente renovaties aan bruggen, kaden en gebouwen. Die worden overigens met respect voor de aanwezige flora uitgevoerd. Het voortbestaan van het biotoop is niet in het gedrang. In de omgeving is voldoende muurflora aanwezig om herkolonisatie

mogelijk te maken. Zie foto voorzijde rapport van de Waterput Prinsenhof. Voor de rapporten, [klik hier](#)

21 december, knotten Tanthofkade

Het knotten op de Tanthofkade in opdracht van de gemeente Delft is gestart door een nieuw Team Tanthofkade. Dit seizoen wordt het deel van de kade bij Tanthof West gedaan. Tijdens het knotten zijn waargenomen: **wilde eend**, **parkeend**, **paarse knoopzwam** in een bed van **gewoon dikkopmos**, **gewone zwavelkop** en **akkerkool**.

Knotploeg aan het werk

paarse knoopzwam/gewoon dikkopmos

gewone zwavelkop

parkeend

akkerkool

5 januari, winterbeeld boomgaard Veelust, Abtswoudse Bos

De schapen zijn terug naar boer Jan van der Kooij. Door de sneeuw ligt het werk op de boomgaard stop: stilte en rust.

7 januari, braakballen pluizen, Melarium

Afgelopen dinsdag, 7 januari, heb ik meegedaan aan de workshop Braakballen pluizen. Echt erg leerzaam en inspirerend!

Die schedeltjes en kaakjes- met vaak alle tandjes er nog in- vond ik erg gaaf om te bekijken. Daarbij heb ik geleerd hoe ik de loep moet gebruiken: direct onder mijn oog, dan zie je de details het best. Ik kon de verschillen tussen woelmuizen en de ware muizen zo goed zien en snap nu waar ik op moet letten. Van de bos- en waterspitsmuizen kon ik vooral de rode stipjes op de tandjes goed zien, en.. weet nu ook waar het rood vandaan komt (ijzer dus). Kortom: de workshop smaakt wat mij betreft naar meer.

7 januari 20.00 – 21.30 uur, Programma-avond

Er zijn diverse ideeën geopperd die verder nog moeten worden uitgewerkt.

9 januari, lezing Marc Kras "Hollandse Duinen."

Op 9 januari werd de lezing van Marc Kras over de 'Hollandse Duinen' door meer dan 50 personen bijgewoond.

Een boeiende avond met aandacht voor de historische ontwikkeling van de duinen vanaf de overstroming van de Noordzee. Zandwallen en veenontwikkeling kwamen ter sprake.

9 januari, biodiversiteit Begraafplaats Vreedelust, Monster

Carmen Cools wil graag de biodiversiteit op de voormalige Begraafplaats Vreedelust op de Molenweg in Monster vergroten. Samen met een buurvrouw, Geert van Poelgeest en Huub van 't Hart is een opname gemaakt voor een Quicksan. Project en Quicksan worden nu afgemaakt als voorstel aan de gemeente Westland.

10 januari, Tuin voor de Dieren, 's-Gravenzande

Met goede moed en een blauwe lucht zijn we in het nieuwe jaar weer doorgedaan met de Tuin voor de Dieren. Marian heeft zich aangesloten bij het team en zal zich bezighouden met het ontwerp van de tuin. Er is vrijdag dan ook gekeken naar ideeën en mogelijkheden. 'De mannen' hebben een begin gemaakt met de eerste groenstrook. Hier zijn planten gepoot die door Aad van Uffelen beschikbaar waren gesteld: **lavendel, verbena, geranium, phlox, ijzerhard** en waterplanten voor in/bij de sloot: **gele lis, waterlelie**. Ook waren er 2 grote skimmia's. In de groenstrook is plaats vrijgehouden voor enkele nog te plaatsen **perenbomen**.

Geert stopt met de coördinatie, die wordt overgenomen door Adwin. Alex zal voor de verslaglegging zorgen.

11 januari, 10.00 –14.00 (15.00) uur, Lichenen excursie, Malieveld en Haagse Bos
Geen impressie ontvangen.

11 januari, knotten op de Hammenpoort Natuurtuin, Delft

De knotploeg in actie

Met 11 mensen (12 mensen van het team waren op het erf van Guys Snaterse in Lopik aan het werk) heerlijk in de zon gewerkt op Natuurtuin Hammenpoort. De kant aan de Rotterdamseweg is gedaan. Eén knotwilg zat vol met **gewone oesterzwam**, een goed eetbare paddenstoel. Zie foto's van Patricia en Huub.

11 januari, knotten in Lopik langs de Lekdijk

Deze zaterdag waren we uitgenodigd door een oud-knotter, die inmiddels verhuist is naar Lopik, om op het erf van zijn woongroep te komen knotten. Deze knotwilgen waren 6 jaar niet geknot, dus de knotten waren behoorlijk dikke jongens die we moesten zagen. De groep bestond uit 12 personen + 1 oud-huisgenoot van Guus, samen met de bewoners waren we met ca. 20 man-vrouw aan het werk. We werden verder prima verzorgd met koffie, appelgebak om 11 uur en snert met brood om 13.00 uur. Als afsluiting hebben we nog een leuke groepsfoto gemaakt en afgesproken dat we hier weleens terug willen komen om te helpen.

13 januari, 9.00 uur, zwerfafval rapen Groene Strand, Monster

Geen impressie ontvangen.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Piet Makkes, redactie

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Madeliefje winnaar jubileumeditie Eindejaars Plantenjacht

Voor de jachtresultaten in de buurt [klik hier](#)

Lezing over de Grutto van Astrid Kant, 21 januari 20.00 tot 22.00, Capelle a/d IJssel

De natuurvereniging KNNV afdeling IJssel en Lek organiseert een lezing die gegeven wordt door Astrid Kant. Zij is een weidevogelbeschermer in hart en nieren. Zij geeft veel lezingen en schreef "Grutto" en "Weidevogels". Voor de gegevens [klik hier](#)

Een kwart van de zoetwatersoorten bedreigd?

[Klik hier](#)

Tips om je voetafdruk te verkleinen

Ook krimpen? [Klik hier](#)

De Bijenstichting en Pesticides Action Network Nederland zoeken zoveel mogelijk burgeronderzoekers die de komende tijd dode hommels voor ons verzamelen.

Samen gaan we te weten komen wat al die pesticiden met onze wilde bijen doen, meedoen? [Klik hier](#)

Occasion:

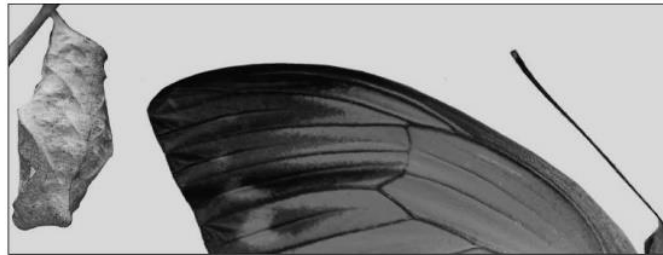
Vortec Viper 20-60 inclusief statief, nieuwprijs ca. € 1.200 euro, vraagprijs circa € 850,-..

Aangeschaft om vanuit huis naar voorbijkomende schepen te kijken, dus altijd binnen gebruikt. De kijker is inclusief lichtgewicht maar zeer degelijk statief, driepoot met videohead.

Reacties via natuurlijkdelfland@knnv.nl

**Bij ons kun je
je ontpoppen.**

Tot iemand die van de natuur geniet, Of haar bestudeert en beschermt. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.